

Hatodik óra

Téma: ház, otthon

Nyelvtani rész: névszótövek típusai, birtokos eset

Nyelvtan + gyakorlatok:

Birtokos eset (genitivus)

- ragja: **-n**
- figyelni kell a fokváltkozásra
- és ahhoz, hogy birtokos esetben tudjuk tenni a szavakat, ismernünk kell a névszók különböző tövéit
- a névszót vagy változatlanul meghagyjuk, ha úgy kell, vagy típusának megfelelően átalakítjuk az adott szót, jelöljük a fokváltkozást, ha van, majd a kapott alakhoz hozzákapcsoljuk a birtokos eset ragját, az **-n-t**

Névszótövek típusai

(1. gyakorlat: gyakorlásképp tegyük birtokos esetben a szavakat!)

a, változatlan tövek (ide tartozik a legtöbb névszó; ilyenkor semmilyen változás sem történik)

talo > *talon* *seinä* >
tuoli > *syksy* >

b, változó tövek (itt mindig van változás)

b/1, magánhangzóra végződők esetében

1. -i > -e-
pieni > *pienen* *kieli* >
talvi > *suomi* >

2. -e > -ee-
huone > *huoneen* *hame* >
kone > *perhe* >

b/2, mássalhangzóra végződők esetében

1. -nen > -se-
nainen > *naise*n *ystävällinen* >
ihminen > *onnellinen* >

2. -us > -ukse-
-ys > -ykse-
-is > -ikse-
-os > -okse-
-ös > -ökse-
-es > -ekse-
ajatus > *ajatuksen* *kysymys* >

päätös >
tulos >

jänis >
vihannes >

3. -as > -aa-
-äs > -ää-
-es > -ee-
-is > -ii-

vieras > vieraan
eräs >

kirves >
kaunis >

4. -uus > -uude-
-Vus > -Vude-
-yys > -yyde-
-Vys > -Vyde-

totuus > totuuden
rakkaus >

syvyys >
terveys >

5. -in > -ime-
puhelin > puhelimen

avain >

6. -ton > -ttoma-
-tön > -ttömä-
onneton > onnettoman

työtön >

7. -ut > -ue-
-yt > -ye-
olut > oluen

lyhyt >

8. -nut > -nee-
-nyt > -nee-
väsynyt > väsyneen

lukenut >

9. -tar > -ttare-
-tär > -ttäre-
laulajatar > laulajattaren
tanssijatar >

myyjätär >
kuningatar >

10. -el > -ele-
askel > askelen

11. -si > -de-
vesi > veden
kuusi >

vuosi >
viisi >

Egyéb változások:

mies > miehen
poika > pojan
kevät > kevään

A személyes és mutató névmások birtokos esete

minä > minun
sinä > sinun
hän > hänen
me > meidän

tämä > tämän
tuo > tuon
se > sen

te > *teidän*
he > *heidän*

2. gyakorlat: tedd birtokos esetbe a következő szavakat!

auto	kakku	äiti
äännetön	lumi	isä
likainen	suuri	bussi
nuori	punainen	valas
pankki	*parveke	kirkko
mainos	lapsi	matto

Ház, otthon - szavak, kifejezések:

Minä asun yksin. – Egyedül lakom, élek.
Minä asun kahden ihmisen kanssa yhdessä. – Két emberrel lakom együtt.
omakotitalo – családi ház, kertes ház
kerrostalo – emeletes ház
rivitalo – sorház
asunto – lakás
talo – ház
koti – otthon
Minä asun toisessa kerroksessa. – A második emeleten lakom.
Minä asun keskustassa. – A központban lakom.
keskusta – központ
tie – út
katu – utca
kaupunki – város
pääkaupunki - főváros
kylä – falu
Minä asun maalla. – vidéken lakok
huone - szoba
olohuone – nappali
makuuhuone – hálószoba
lastenhuone – gyerekszoba
keittiö – konyha
kylpyhuone – fürdőszoba
pesuhuone – mosókonyha
sauna – sauna
*parveke – erkély

Pár bútordarab:

sohva - kanapé
ruokapöytä - étkezőasztal
sänky - ágy
nojatuoli - fotel
kirjahylly - könyvespolc
pesukone - mosógép
tiskikone - mosogatógép
hella - gáztűzhely
jääkaappi – hűtő
pakastin - fagyasztó
kaappi - szekrény
tuoli - szék
jalkalamppu - állólámpa

suihku - zuhanyzó
matto - szőnyeg
ikkuna – ablak
ovi - ajtó
tietokone - számítógép
kirjoituspöytä – íróasztal

Szövegértés

Leena Mäkinen on 32 vuotta. Hän on naimisissa Ville Mäkisen kanssa. Leena on Villen vaimo ja Ville on Leenan mies. Ville on 30 vuotta vanha. Perheessä on kolme lasta, tyttö Niina on 8 vuotta. Poika Joni on 5 vuotta. Toinen tyttö Jessica on 2 vuotta. Leena on nyt kotiäiti ja Ville on työssä postissa.

Mäkiiset asuvat kerrostalossa Kotkassa. Heidän asunnossa on 3 huonetta: olohuone, makuuhuone, lastenhuone, pieni keittiö ja kylpyhuone. Asunto on pieni. Niina ja Joni ovat samassa huoneessa. Asuonto on mukava ja valoisa.

Leenan vanhemmat Sirkka ja Paavo Harjula asuvat omakotitalossa maalla. Isoäiti Sirkka on 58 vuotta vanha ja isoisä Paavo on 67 vuotta. Heidän talo on iso. Talossa on viisi huonetta, keittiö, pesuhuone ja sauna. Talo on jo vanha. Olohuone on kesälläkin pimeä, koska ikkunan edessä on iso puu.

Finn kultúra:

- A finn iparművészet az **1950-es években** vált világhíróvé. Megszületett a **Finnish Design** nevű jelenség.
- A finn iparművészet a finn népművészet jellemvonásait hordozza magán: **egyszerűség, világosság, természetes anyagok** használata jellemzi.
- A finn építész, **Alvar Aalto** iparművészként is híressé vált. A mai napig közhasználatban vannak az általa tervezett **székek**, illetve az **Aalto-vázaként** ismert üvegtárgy.
- **Oiva Toikka** például **üvegmadarai** által vált híressé.
- A legismertebb finn üveggyár az **Iittala** és a **Nuutajärvi**, a legfontosabb kerámiagyár pedig az **Arabia**.
- Az üveg- és kerámiaművészet mellett világhírű a finn textilművészet (például a **Marimekko**) és az ékszművészet (például: **Kalevala-koru, Aarikka**). Világszerte használt finn tervezésű eszköz a **Fiskars** olló és kés, illetve a **Nokia** mobiltelefonjai.

Szorgalmi feladat:

A szövegértés alapján próbáld meg leírni, milyen a Te lakásod. Írj legalább 10 mondatot!

Kifejezések segítségként:

Talossa on X huonetta:... (A házban X szoba van:...)
Talo on... (A ház... (lehet színes, kék, sárga, kicsi, nagy...))
Olohuone on... (A nappali (lehet színes, kék, sárga, kicsi, nagy...))
Makuuhuoneessa on... (A hálósobában van... (szőnyeg, ágy...)) stb.

6. óra szószerete:

talo	ház	huone	szoba
tuoli	szék	kone	gép
seinä	fal	perhe	család
syksy	ősz	hame	szoknya
pieni	kicsi	nainen	nő
kieli	nyelv	ihminen	ember
talvi	tél	ystävällinen	barátságos

suomi	finn (nyelv)	onnellinen	szerencsés
kysymys	kérdés	vieras	vendég
ajatus	gondolat	kaunis	szép
jänis	nyúl	eräs	egy bizonyos
päätös	döntés	kirves	fejsze
vihannes	zöldség	totuus	igazság
tulos	eredmény	rakkaus	szerelem
puhelin	telefon	syvyys	mélység
avain	kulcs	terveys	egészség
onneton	boldogtalan	väsnyyt	fáradt
työtön	munkanélküli	lukenut	olvasott
lyhyt	rövid, alacsony	myyjätär	eladónő
olut	sör	laulajatar	énekesnő
tanssijatar	táncosnő	kuningatar	királynő
askel	lépés	mies	férfi, férj
vesi	víz	poika	fiú, fia valakinek
vuosi	év	kevät	tavaszi
likainen	koszos	kakku	torta
mainos	reklám	lumi	hó
nuori	fiatal		

+ ház, otthon, bútorok